

Odpowiedź na interpelację

DPN-WWM.050.12.2024.MB

3491072.14240318.11483919

Warszawa, 26-01-2025

Dotyczy: Interpelacji Posłanki Małgorzaty Gromadzkiej w sprawie wprowadzenia możliwości przedłużenia czasu realizacji umowy w Programie „Czyste Powietrze” – nr K10INT6219

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

na wstępie pragnę wyjaśnić, że termin 120 dni dotyczy czasu na zrealizowanie zadania oraz złożenie wniosku o płatność przy rozliczaniu wypłaconej zaliczki w ramach prefinansowania. Natomiast termin końcowy realizacji całego przedsięwzięcia oraz czas na złożenie końcowego wniosku o płatność, zawiera się w przedziale od 18 do 36 miesięcy z możliwością wydłużenia go o kolejne 6 miesięcy, w zależności od rodzaju beneficjenta i umowy którą zawarł.

W części ogólnej Programu „Czyste Powietrze”¹ czas realizacji umowy, który w Programie nazwany jest „okresem realizacji przedsięwzięcia”, jest opisany w pkt 6, w ppkt 6.3 *Okres kwalifikowalności kosztów*. Do przepisów odnosi się zastrzeżenie pkt 11.11, który stanowi:

„W sytuacjach niezależnych od Beneficjenta, których następstw nie mógł uniknąć mimo zachowania należytej staranności, na uzasadniony wniosek Beneficjenta, wojewódzki fundusz ochrony środowiska i gospodarki wodnej (dalej „wfośigw”) może przedłużyć maksymalny okres realizacji przedsięwzięcia o okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, jednak nie dłużej niż do 30.06.2029 r. Limit 6 miesięcy nie dotyczy wydłużenia okresu realizacji przedsięwzięcia w wyniku przesunięcia terminu przyłączenia gazu przez operatora.”

Powyższy zapis został wprowadzony po raz pierwszy w wersji Programu obowiązującej od 26.07.2021 r., i dotyczy wszystkich części Programu, wszystkich rodzajów dotacji i nie uległ zmianie również w wersji Programu obowiązującej od 14.06.2024 r.

Przedłużenie dotyczy więc analogicznie każdego z okresów wskazanych w pkt 6.3. *Okres kwalifikowalności kosztów* i oznacza, że:

- 30 miesięcy może zostać wydłużone do 36,
- 36 miesięcy do 42,
- 18 miesięcy do 24.

Ten rodzaj wydłużenia terminu realizacji umowy, może być m.in. uzasadniony względami, o których mowa w interpelacji, takich jak choroba lub śmierć beneficjenta, bądź inne zdarzenie losowe.

¹<https://czystepowietrze.gov.pl/wez-dofinansowanie/dokumenty-programowe/dokumenty-obowiazujace/wersja-kolorowa>

Z powyższych wyjaśnień, wynika, że możliwość przedłużenia terminu realizacji umowy jest cały czas aktualna dla wszystkich części Programu i wszystkich form dofinansowania. W uzasadnionych przypadkach takich jak: choroba beneficjenta, śmierć bliskiej osoby, problemy z dostępnością podwykonawców lub wydłużony czas oczekiwania na zatwierdzenie dokumentacji istnieje możliwość złożenie wniosku do wfośigw o przedłużenie czasu realizacji umowy o 6 miesięcy.

To wydłużenie okresu realizacji przedsięwzięcia nie ma jednak związku z terminem 120 dni, w czasie których beneficjent musi rozliczyć zaliczkę otrzymaną w ramach umowy z prefinansowaniem. Zasady i warunki umów z prefinansowaniem są opisane w Programie w rozdziale 9.3.1. *Ogólne warunki przyznania i wypłaty dofinansowania*. Warunki wypłaty dofinansowania opisane są w umowie o dofinansowanie w formie dotacji z prefinansowaniem, w pkt 3 *Wypłata dotacji*.

W momencie składania wniosku o dofinansowanie z prefinansowaniem wnioskodawca (beneficjent) musi mieć podpisane umowy z wykonawcami. Z kolei umowy z wykonawcami muszą wskazywać terminy rozpoczęcia i zakończenia realizacji poszczególnych zadań, które nie muszą być dokładne co do dnia, ale pozwolą wojewódzkiemu funduszowi ochrony środowiska i gospodarki wodnej który będzie dokonywał oceny wniosku, na ocenę czy wskazane tam terminy są realistyczne, m.in. w odniesieniu do terminów wypłaty i późniejszego rozliczenia zaliczki.

Istotną kwestią jest to, że 120 dni liczy się od dnia wypłaty zaliczki, a nie od daty złożenia wniosku o dofinansowanie. Z kolei termin wypłaty zaliczki zależy od beneficjenta. Wnioskując o zaliczkę beneficjent musi przedstawić fakturę zaliczkową wystawioną przez wykonawcę, dotyczącą zadania objętego daną umową z wykonawcą oraz dyspozycję wypłaty zaliczki, którą własnoręcznie podpisuje. Takie rozwiązanie pozwala na elastyczne zarządzanie terminami realizacji przedsięwzięcia przez beneficjenta.

Jeśli z jakiegoś powodu dotrzymanie 120-dniowego terminu na rozliczenie zaliczki okaże się niemożliwe, beneficjent może – po uzgodnieniu z wfośigw oraz pod warunkiem zwrotu zaliczki – aneksować umowę o dofinansowanie i nierozliczone zadanie może zostać rozliczone w późniejszym terminie, ale już w formie refundacji.

Wprowadzenie terminu 120 dni do Programu stało się konieczne w momencie wprowadzenia finansowania z Funduszy Europejskich na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027, w ramach którego wfośigw, jako beneficjenci projektów grantowych, same wnioskują o zaliczki, które z kolei muszą być rozliczone w ciągu 270 dni.

W kontekście ostatniego pytania należy wskazać, że nie ma potrzeby podejmowania działań, które zminimalizuje ryzyko finansowych konsekwencji dla wnioskodawców, którzy napotkali na obiektywne trudności w realizacji umowy, ponieważ beneficjenci i ich wykonawcy mają liczne możliwości aby terminy dopasować do swoich potrzeb. Ważne jest natomiast świadome podpisywanie umów z wykonawcami przez beneficjentów i podejmowanie prac bezpośrednio po wypłacie zaliczki. Wypłacona zaliczka nie powinna oczekiwać na rachunku bankowym wykonawcy na realizację przedmiotu umowy zawartej z beneficjentem, zaliczka ma na celu umożliwienie sprawnej realizacji danego zadania. Jest częścią dotacji, która bez wykonania danego zadania staje się nienależna i podlega zwrotowi. Ze względów związanych z rozliczaniem środków unijnych i koniecznością realizacji projektów grantowych zgodnie z przewidzianymi w harmonogramach terminami Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej nie widzi możliwości wydłużenia terminu rozliczenia zaliczek przez beneficjentów powyżej 120 dni.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Krzysztof Bolesta
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:
Departament Spraw Parlamentarnych, KPRM